

NOORTEVAHETUS

TERE!
MINA OLEN TIMO!
HEADE NÕTETE MEES.
NÄITAN SULLE, KUIDAS
NEID TEOSTADA!

Meie sõitsime noortevahetusega...
oot, kus kohas me nüüd olemegi...
igatahes kusagil mägede ligi

TEEME NOORTEVAHETUSE? OK, AGA MIS SEE ON?

Rahvusvaheline noortevahetus on **erinevatest Euroopa riikidest pärit noortegruppide omavaheline kohtumine**, mille käigus käsitletakse **noorte jaoks tähtsaid ja huvipakkuvaid kooliväliseid teemasid** ning **tutvutakse teistsuguste kultuuri-traditsioonidega**. Noortevahetuse korraldamine annab sulle rahvusvahelise projekti tegemise kogemuse, avardab sinu maailma-vaadet, võimaldab luua sõprussidemeid teistest rahvustest noortega ning annab hea keelepraktika. Ja mis kõige olulisem – **saad seda kõike ise korraldada**, täiskasvanud on lihtsalt abiks.

Noortevahetuses saavad osaleda **kõik noored!** Ei ole oluline, milline on sinu haridustase või keeleoskus, kas sa sisustad oma päevi õpingute, töötamise või millegi muuga.

Mis ei ole noortevahetus?

- kooli- või klassivahetused, akadeemilised vahetusprogrammid, kutseõppega seotud reisirid, loomereisirid
- keelekursused
- muusika- või teatريفestivalid, spordivõistlused
- töömalevad
- individuaalsed ning turismireisirid
- osavõtt suurematest noorteüritustest – konverentsid, seminarid, võistlused jm
- organisatsioonide korraldised koosolekud
- tulunduslike eesmärkidega noortevahetused

PALJU INIMESI, VEELGI ROHKEM HÄID MÕTTEID!

Vastuse
ootamine

Taotluse
esitamine Euroopa
Noored büroodele

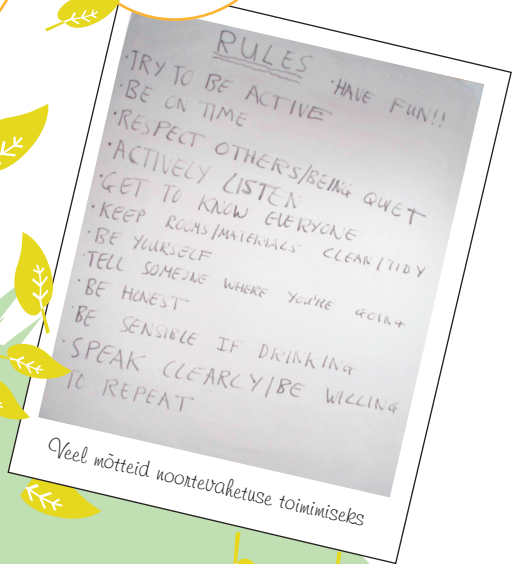
Idee arendamine
projektiks: teema,
eesmärkide ja
programmi väl-
jatöötamine

Partnerite
leidmine

Esialgne
idee

Noortegrupi
moodusta-
mine

Soov
noortevahet-
ust korralda-
da

Noortevahetuse
ettevalmistamine
ja läbiviimine

Noortevahetuse
analüüs ja kokkuvõtete
tegemine, lõpparuande
koostamine

AJAME TIIMI KOKKU!

Noortevahetus on meeskonnatöö – seda ei saa teha üksinda! Seega on esimeseks sammuks koguda enda ümber ideest huvitunud kaaslased. Noortevahetuses saavad osaleda 13-25 aastased noored, kokku võib neid ühes noortevahetuses olla 16-60 (pluss juhendajad).

Igast osalevast riigist peab noori olema enam-vähem võrdselt:

8-6-4 reegel

- kui noortevahetuses osaleb kaks riiki, peab mõlemast riigist olema noori vähemalt 8
- kui osalejaid on kolmest riigist, siis tuleb igat riiki esindada vähemalt 6 noorel
- nelja ja enama riigi osalejate puhul peab igast riigist olema vähemalt 4 esindajat

Ei sobi: 12 poolakat, 35 eestlast ning 4 norrakat

Sobib aga: 10 poolakat, 11 eestlast ja 12 norrakat

Kui oled noortegrupi kokku saanud, on oluline leida grupile ka noorteujuht ehk vähemalt 18-aastane täiskasvanu, kes oskab teie gruppi juhendada. Juhendajal vanuse ülempiiri ei ole. Juhendajate arv sõltub grupi suuruselt, kuid igal rahvusgrupil peab olema vähemalt üks juhendaja.

Noortevahetuse taotlust saavad programmi Euroopa Noored Eesti büroole (edaspidi büroole) esitada:

- registreeritud organisatsioon (mittetulundusühing, kool, noortekeskus, vmt)
- riigi või kohaliku omavalitsuse asutus
- registreerimata noortegrupp ehk siis mitte kusagil ametlikult registreeritud sõpradest - tuttavatest koosnev noortegrupp (v.a koostöö Euroopa Liidu naabrusspiirkonna riikidega, kus registreerimata noortegrupp võib olla projekti partnerriks, kuid mitte taotlejaks). Toetust taotleva registreerimata noortegrupi puhul vastutab üks, vähemalt 18-aastane grupiliige taotluse esitamise ja toetuse eraldamise korral lepingu sõlmimise eest.

IGAL ÜHEL ON
PALJU IDEID.
KESKENDUPE
ÜMISELE OSALE!

Saime hakkama ka keerulisemate
juhtumitega kui noortevahetusprojekt

KUIDAS KÄIVITADA?

Kui kõigi grupiliikmetega räägitud ja juhendaja leitud, siis on aeg esmaseks ühiseks kokkusaamiseks.

Esimesel kohtumisel saage omavahel põhjalikult tuttavaks – millega kokkutulnud inimesed tegelevad, kuidas oma aega sisustavad, mis neile huvi pakub. Täpsustage, miks olete kokku tulnud. Kõik peavad saama välja öelda, miks nad tahavad noortevahetuses kaasa lüüa ning kuidas on nõus panustama. Nüüd on õige aeg selgitada, mida noortevahetus endast kujutab.

Käige välja esimesed ideed! Mis on see teema, millest tahate rohkem teada? Millise riigi noortega koostööd teha? Kas teha seda Eestis või välismaal? Millal – suvel, talvel, koolivaheajal? Kui pikk võiks üritus olla?

Tehke märkmeid, mälu on teatavasti lühike! Kohtumise lõpuks võiks esitatud küsimustele vastused olemas olla, nii saate asjaajamisega edasi minna.

Esimene kohtumine on olnud edukas, kui saite paika oma tegevuste esialgse ajakava koos vastutavate isikutega. Leppige juba kokku ka järgmise kohtumise aeg.

Büroo on teie gruppi igati valmis noortevahetuse ettevalmistamisel aitama. Meie kontaktid leiad **euroopa.noored.ee**. Kirjuta või helista ning saame juba koos küsimustele vastused!

Meie tiim

Nimi

Mail, msn

1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		

Esialgne tegevuste ajakava

Tegevus

1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		

VEAN KIYLA, ET SA OLED
FACEBOOKIS, MA OLENKA,
VÕI OLI SEE YAHOO?

Siin testivad külalised kohalike uudistoodet - kokuleest

Siin pildil on ka meie partnergrupp

Meie partnergrupp Prantsusmaalt

EESTLASED ÜKSINDA EI SAA- PARTNERI OTSINGUD

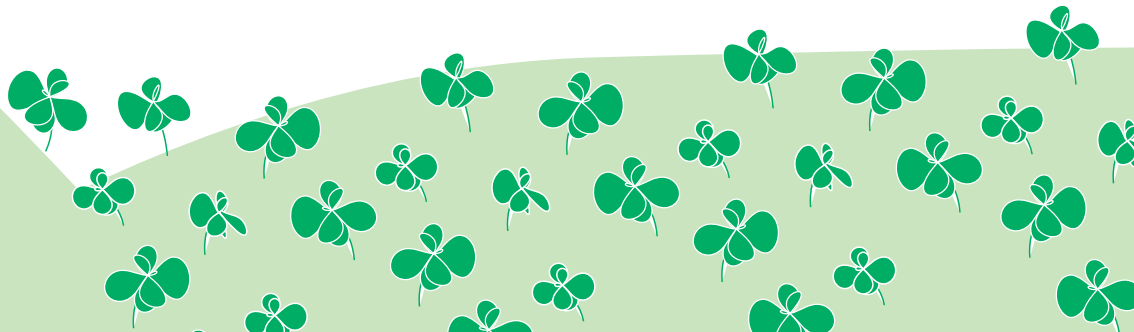
Noortevahetuse korraldamiseks on teie grupil vaja partnerit/partnereid välisriigist, kellega koos oma projekt ellu viia. See on tõenäoliselt üks aeganõudvamatest tegevustest noortevahetuse organiseerimisel.

Soovitus: kui grupil ei ole just partnereid „varnast võtta“, siis peaks otsingutega tegelema rohkem kui üks noor. Jagage omavahel ära, kes ja milliseid kanaleid pidi partnereid otsib. Varuge vaid piisavalt aega ja kannatust ning te leiate kindlasti need, keda otsite, sest ka teised noored eurooplased otsivad oma projektiideedele partnereid!

Noortevahetusi on võimalik teha nii programmiiriikidest kui Euroopa Liidu naabruspiirkonna riikidest pärit noortega. Kui tahate koostööd teha naabruspiirkonnariikidega, peab nende esindatus noortevahetuses olema võrdne programmiiriikidega ning eelistatud on projektid, kus osalevad ühest naabruspiirkonnast pärit riigid (vaata riike viimaselt leheküljelt).

Kuidas leida partnerit?

- Kasutage oma isiklikke kontakte. Söber välismaal? Tutvusite koolitusel lahedate inimestega? On teie koolil sõpruskool mõnes välisriigis või koduvallal/linnal sõprusvallad/linn välismaal? Mõelge kõigile võimalustele.
- Vaadake partnerotsinguid meie kodulehel euroopa.noored.ee või kirjutage meile partnerotsinguteade.
- Surfake internetis. Näiteks trükkige Google otsingumootorisse otsingusõna *youth exchange* ja vaadake, mis edasi saab!

Võimalikud partnerid

Riik/Organisatsioon Mail, msn

Meiepoolne suhtleja

1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			

OK DETAILIDE KALLALE!

Tõmbame klotsi ratta eest ära!

NÜÜD LÄHEB LAHTI!

Kui partner(id) leitud, nendega ühendust võetud ja põhimõttelised ühised huvid olemas, siis on käes läbirääkimiste aeg.

Millal noortevahetus aset leiab? Suvel, talvel, kevadel, sügisel?

Millised on tähtsajad asjade või tegevuste planeerimisel, et te taotluse õigeaegselt esitatud saaksite? Pange paika ajagraafik, mille jooksul vajalikud tegevused tehtud saavad.

Noortevahetuse toimumise ajast sõltub, millal tuleb noortevahetuse taotlus esitada büroodesse. Aastas on Euroopa Noored programmil 5 taotlustähtaega. Juhul, kui soovite saada oma taotlusele tagasisidet, saatke see büroosse eeltähtjaks.

Eeltaotluse esitamine	Noortevahetuse toimumise aeg	Taotlustähtaeg, mis ajaks projekt tuleb esitada
10. jaanuar	1. mai - 30. september	1. veebruar
10. märts	1. juuli - 30. november	1. aprill
10. mai	1. september - 31. jaanuar	1. juuni
10. august	1. detsember - 30. aprill	1. september
10. oktoober	1. veebruar - 31. juuli	1. november

NB! Oluline: noortevahetusega seotud kulutused ei tohi alata enne 3 kuu möödumist taotlustähtjast. Seetõttu soovitate noortevahetuse algust plaanida veidi hilisemaks kui 3 kuud peale taotlustähtaega.

Kui pikk on noortevahetus? Pikkusega ei maksa väga üle pingutada, meeldejäävaks rahvusvaheliseks kogemuseks piisab 6-10 päevast. **Võimalik lühim noortevahetus saab kesta 6 päeva, pikim 21 päeva.** Igale noortevahetusele eelneb ettevalmistuseks kuluv aeg ning järgneb kokkuvõtete tegemine.

Millises riigis noortevahetust teha? Otsustage ise! Teil on võimalik seda teha Eestis, mujal programmi riigis või naabruspiirkonnariigis (v.a Vahemere piirkonnas).

Kui teil on 2- või 3-poolne noortevahetus (kokku osaleb 2 või 3 riiki), tuleb igal partneril esitada noortevahetuse taotlus **oma riigi** rahvuslikule büroole (v.a noortevahetused naabruspiirkonna riikidega, kus tuleb esitada üks taotlus ühte programmi riiki). Mitmepoolse ehk 4 või rohkemat partnerit kaasava noortevahetuse puhul on vaja kirjutada üks taotlus **selle riigi büroosse, kus noortevahetus toimuma hakkab**. Lisaks on võimalik teha ringlevat noortevahetust (ühe noortevahetuse 6-21 päeva raames liikuda erinevates projektis osalevates riikides), sel juhul tuleb taotlus esitada ühe projektis osaleva riigi büroole.

Milliseid ettevalmistavaid tegevusi läbi viia? Mõelge, mida on vaja teha, et noortevahetus hästi õnnestuks. Kes mille eest vastutama hakkab? Kuidas ja kui sageli partneritega omavahel suhtlete? Kas teil on kindlad kontaktisikud, kelle poole saate pöörduda? Kuidas taotluse vormistate? Kuidas projekti eelarve koostate? Jagage ära vastutusosalad nii oma grupi sees kui partnerite vahel. Moodustage toimkondi ja erinevaid töögrupe: näiteks majutuse ja transpordiga tegelevad noored, programmiga tegelevad noored, partneritega suhtlevad noored jne. Nii on kõigil oma kindel ülesanne, mille täitmise eest seista.

Teie noortevahetus tuleb osalejate nägu! Millised teadmised ja kogemused teil on? Kes veab töögrupe, kes korraldab toitlustuse, kes viib läbi üritused, kes organiseerib transpordi? Pange oma oskused ja teadmised noortevahetuse kasuks tööle! Mida rohkem ise kaasa lööte, tegevusi välja mõtlete ja ellu viite, seda lahedam tuleb noortevahetus! Noortevahetuse juhendaja on see, kes teid suunab ning juhendab, mitte ei tee noorte eest asju ära.

Milliseid tegevusi noortevahetuses teha? Teil tuleb koos partneritega läbi arutada, mida noortevahetuse päevadel teete ehk läbi mõelda ja ka kirja panna noortevahetuse programm, mille näidise leiata järgmiselt leheküljelt.

Noortevahetuse programm peab sisaldama

- **erinevaid meetodeid:** valige koos partneritega mitmekülgsed, teie teema ja osalejatega sobivad meetodid, sest meetodite üle koos partneritega otsustamine paneb noortevahetusele hea aluse. Mõned näited: arutelud suurtes või väikestes gruppides, ajurünnak, töötoad, õppereis, kunstilised tegevused, rollimängud, teemakohased külastused jne.
- **kultuuridevahelist õppimist:** noortevahetuses osalemine pakub võimalust tutvuda lähemalt üksteise kultuuride sarnasuste ja erinevustega, neist paremini aru saada ning nendega arvestama õppida. Kõik see aitab vähendada negatiivseid eelarvamusi, stereotüüpe ning ennetada nende kujunemist. Kultuuridevaheline õppimine ei ole ainult ühine “kultuuriõhtu”, vaid teadlik kultuuriga kaasas käivate väärtuste, traditsioonide ja hoiakute tundma õppimine.
- **analüüsi:** tegevuse, nt töötoa lõppedes nii õpitu analüüs kui ka igapäevane tagasiside osalejatelt. Analüüsi kasutamine aitab teil kinni pidada noortevahetusele seatud eesmärkidest ning hinnata seni toimunut. Lisaks võimaldab see varakult avastada võimalikke probleeme.

Vaata võimalusi programmi üles ehitamiseks euroopa.noored.ee/kasiraamat, mitteformaalse õppimise veebilt www.mitteformaalne.ee või SALTO tugikeskuste kodulehelt www.salto-youth.net.

Meie küla eided tantsu viktumas

Programminäidis (vajalik iga päeva kohta)

Kuupäev	Tegevus (Mida me teeme)	Meetodid (Kuidas me tegevusi läbi viime)	
Ennelõunane aeg			
Pealelõunane aeg			
Õhtune aeg			

	Õppimine (Miks me seda teeme, kuidas antud tegevus aitab kaasa noortevahetuse eesmärkidele)	Noorte osalus (Kuidas noored on tegevustesse kaasatud)	Partnerlus (Milline riik tegevuse eest vastutab)

Jätka tabelit oma paberil . . .

ORGANISEERIMINE ON SEETÜTTU
MÕNUS, ET SAAN KORRALDADA
OMA ELU SELLISEKS NAGU ISE TÄNAN.
LINTSALT PAPERI JA PASTAKAŠO.

Paberimajandus meile meeldib!
Mina joonistasin kuke ja koera.

PABERIMAJANDUS ...

Tavaliselt on projekti tegemiseks vaja ka rahalisi vahendeid ning eduka projekti üheks aluseks on korralikult koostatud realistlik eelarve. Noortevahetuse eelarve koostamine taotluse jaoks on suhteliselt lihtne, kuna enamik eelarve summadest põhineb kindlatel rahalistel määradel. Samas tuleb mõelda, kuidas seda toetussummat kõige mõistlikumalt kasutada. Pange enda jaoks kirja kõik, mis projekti raames teha tuleb ja mis nõuab rahastamist. Siin on toodud mittetäielik loetelu vahenditest, mis teie gruppi oma nimekirja tegemisel aitab: osalejate majutus, toitlustus, noortevahetuse ajal kasutatav kohalik transport, erinevad vahendid-materjalid, osalejate kindlustus, viisad, pangaülekanded või muud kulud.

Rahastust on võimalik saada:

- projekti ettevalmistavateks tegevusteks
- ettevalmistavaks kohtumiseks
- reisikuludeks
- noortevahetuse tegevuste läbiviimiseks
- järeltegevusteks
- erikuludeks erivajadustega noortele

Kehtivad rahastamistingimused leiad: euroopa.noored.ee/rahastamistingimused

Euroopa Noored programmi eesmärgiks ei ole toetada noortevahetust rahalises mõttes täies ulatuses. Seega mõelge ka lisarahastuse ja -toetajate leidmise peale. Näiteks teie enda vahendid (osalemistasu, liikmemaksud jm), toetus oma valla- või linnavalitsuselt või mõnelt muult rahastajalt, sponsorid (kes näiteks toetavad oma toodetega). Mõned grupid on välja mõelnud tegevusi, mille abil oma projekti rahastamiseks vahendeid leida – pidu, mille tulud lähevad noortevahetusele, huvitav oksjon vms.

Mõned mõtted lisarahastuse küsimiseks:

Eestis:

Avatud Eesti Fond, www.oef.org.ee

Hasartmängumaksu Nõukogu,

hmn.riik.ee

Kultuurkapital, www.kulka.ee

Haridus- ja teadusministeerium, www.hm.ee

Swedpanga noorteprojektide konkurss

„Tähed särama“ www.npnk.ee

Põhjamaade Ministrite Nõukogu,

www.norden.ee

Euroopas:

Läänemere piirkonna rahastamisvõimaluste

infoportaal www.balticsea-youth.org

Euroopa Noorsoofond (i.k. European Youth Foundation), www.eyf.coe.int/fej

Euroopa Nõukogu, www.coe.int

TAOTLUSE TÄITMINE

Kui kõik vajalik on partneritega kokku lepitud ning eelarve kokku löödud, siis on aeg taotlusvormi täitmiseks.

Lugege taotlusvorm rahulikult läbi. Enamiku asjade peale, mida seal on küsitud, olete ilmselt juba mõelnud. Oluline on, et vastaksite kõikidele küsimustele, millest suurema osa juures on omakorda suunavad küsimused: need aitavad paremini mõista, mida täpsemalt teada soovitakse. Kirjutage vastused selgelt ja arusaadavalt, arvestades, et selle info põhjal teeb Programmi Nõukogu teie projekti suhtes otsuse. Taotlusvormi on võimalik täita kas eesti või inglise keeles. Pöörake tähelepanu ka taotlusvormi lisadele!

Kui teil tekib taotlusvormi täitmisel küsimusi, küsige kindlasti Euroopa Noored büroost abi. Ausõna, me oleme toredad ega hammusta!

Taotlusvormi leiate programmi kodulehelt euroopa.noored.ee/taotlusvormid

Projekti kirjutamise faasis on teil võimalik osaleda büroo poolt korraldatud projektkirjutamise koolitusel. Koolitus valmistab ette nii noortevahetusprojekti kirjutamiseks kui elluviimiseks, julgustades ületama takistusi, mis teil selle käigus tekkida võivad. See on õige koht ka igasuguste küsimuste esitamiseks, mis teil oma projektiga seoses tekkinud on.

Büroo oluline teadaanne: koolitusel igav ei hakka!
Pigem on oht, et asi kisub põnevaks!

LEPING

Taotluse esitamisele järgneb aeg, kus konsultandid selle üle vaatavad ja taotluse Euroopa Noored Programmi Nõukogule korrektseks esitamiseks ette valmistavad. Teiega võetakse ühendust, et kinnitada teie projekti kättesaamine ning vajaduse ilmnedes küsitakse ka mõned täpsustavad küsimused. Sel perioodil jääb teie grupi ülesandeks vaid oodata. Nõukogu koguneb 1-1,5 kuud peale taotlustähtaega ning langetab otsuse taotluse kohta.

Programmi Nõukogu otsuseid on kolme liiki:

- toetada – projekti otsustati toetada
- toetada põhimõtteliselt – projekti otsustati toetada juhul, kui kõrvaldatakse mõned puudused või tehakse täiendusi. Selleks antakse teatud aeg ning kui Programmi Nõukogu ettekirjutused saavad täidetud, tähendab see automaatset toetusotsust. Kui projektigrupp puudusi ei kõrvalda, siis on automaatseks otsuseks „mitte toetada“.
- mitte toetada – projekti otsustati mingitel põhjustel mitte toetada. Võtke meiega konsultatsiooniks ühendust ja proovige järgmisel korral uuesti!

Kui teie projekti on otsustatud toetada, siis sõlmitakse teie grupi vastutava isiku ja büroo vahel rahastusleping. Pärast lepingu allkirjastamist kantakse pangakontole 80% (välja arvatud juhul, kui teile eraldatakse aasta jooksul programmi Euroopa Noored raames toetust üle 25 000 euro) teie määratud toetusest. Ülejäänud kuni 20% makstakse välja peale projekti lõpparuande esitamist ja heakskiitmist.

Ettevalmistav
kohtumine on peaaegu
naagu päris!

Väikesed kavalused enne
ettevalmistavat kohtumist

TOETUS KÄES! HAKKAME VALMISTUMA!

Olete nüüdseks kindlasti juba projekti praktilise ettevalmistusega tegelemas: projekti toimkonnad on töös, toimuvad erinevad koosolekud, suhtlete igapäevaselt partneritega jne. Võtke korraks aega selleks, et mõelda, kuidas ja milliste tegevustega saate kaasa aidata, et noortevahetuse toimumise ajaks moodustuks Eesti grupi noortest ühtne meeskond. Mida selleks teha? Võtke aega, et peale tööülesannete täitmist koos ka midagi põnevat teha ning osalejaid ka väljaspool nõ ülesandeid tundma õppida. Tunnustage üksteist tehtud töö eest ning jagage ka muresid. Viige läbi mõned meeskonnaharjutused, see liidab teid ja aitab kaasa usalduse tekkele.

Ettevalmistusfaasi suuremaks ettevõtmiseks enne noortevahetust võiks olla partneritega ettevalmistava kohtumise korraldamine. Selleks annab programm teile võimaluse, millest soovitame kindlasti kinni haarata! Kohtumine leiab aset riigis, kus toimub hiljem ka teie noortevahetus ning kestab kuni 2 päeva. Kohtumisest saab osa võtta kuni 2 grupiliiget igast noortevahetuses osalevast riigist. Juhul kui grupi peale osaleb 2 inimest, peab üks olema kindlasti projektis osalev noor. Kuna aega on kohtumisel vähe, siis mõelge hästi läbi, mida tahate partneritega enne noortevahetust silmast silma läbi rääkida, milliste kohtadega eelnevalt tutvuda (näiteks majutus-, toitlustus-, koolituskoht). Kasutage lisaks suurepäraselt võimalust tutvuda vastuvõtva grupi ülejäänud liikmetega.

Lõplik seltskond koos partneritega

Nimi/riik

Mida teeb

1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		

Nimi/riik

Mida teeb

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

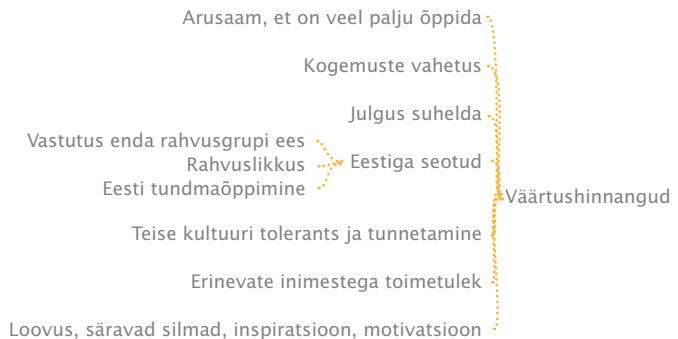
42.

43.

44.

Jätka tabelit oma paberil . . .

AGA IKKAGI – ÕPPIMINE NOORTEVAHETUSES?

Noortevahetuses osalemine on lahe võimalus teistmoodi õppimiseks, selles pole kahtlustki. Õppimine toimub vabas õhkkonnas ja erinevates vormides, kuid ei ole selle tõttu vähem väärtuslik, vaid sama oluline ja kasulik kui koolis omandatavad teadmised. Nii õpitakse lihtsalt teistsuguseid oskusi ja teadmisi.

Noortevahetus on seda kogenud noorte sõnul kaasa aidanud nende suhtlemisoskusele ja enesekindlusele, võimaldanud kultuuridevahelise õppimise kogemust ning pakkunud võõrkeelepraktikat. Samuti väärtustavad noored noortevahetuse teemaga seotud teadmisi ning oskust kirjutada ja läbi viia rahvusvahelisi projekte ning neis osaleda.

Programmi raames on teil võimalik saada tunnustus noortevahetuses õpitule. Selleks on loodud noortepass, mis on programmi Euroopa Noored viis kirjeldada ja näidata projektides osalemise kaudu õpitud nii osalejatele endile kui ka teistele.

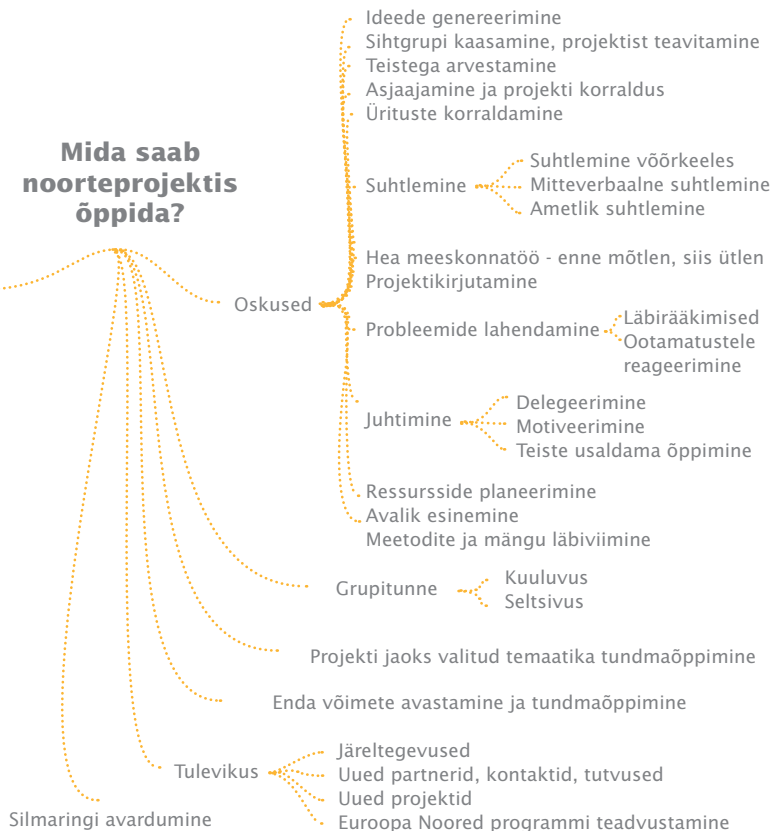
Noortepass on:

- ametlik kinnitus konkreetses Euroopa Noored programmi raames äset leidnud noorteprojekti osalemise kohta
- teie projekti kirjeldus
- personaalne kirjeldus projekti käigus ette võetud tegevustest ja osaleja õpitulemustest
- võimalus muuta programmi Euroopa Noored projektide käigus toimuv mitteformaalne õpe nähtavamaks
- selgitus programmi Euroopa Noored tegevuste ja selle tulemuste kohta, mida mõistavad ka inimesed väljastpoolt noortevaldkonda

Noortepassi kohta saad rohkem lugeda

euroopa.noored.ee/noortepass ja **www.youthpass.eu**

Mida saab noorteprojektis õppida?

Noortepassist on enim kasu siis, kui sellele mõelda kogu projekti vältel – pane projekti alguses paika oma õpieesmärgid ehk mida tahad noortevahetuses õppida ning tegevused, kuidas eesmärkideni jõuda; saad nende eesmärkide saavutamist projekti ajal jooksvalt jälgida ja õpitut noortevahetuse lõpus kas grupijuhi või teiste grupiliikmetega analüüsida. Oma õpieesmärkide leidmisel, sõnastamisel ja noortepassiga seotud tegevustes küsige julgelt grupijuhi abi! Seega, kui soovite noortepassi, planeerige antud tegevused oma noortevahetusse sisse ning leidke sellele protsessile tegevusprogrammis piisav aeg, koht või kohad ja sobilikud meetodid. Jälgige, et noortepass ei kajastaks ainult projektis osalemist, vaid ka õpitulemusi.

Kui olete sellega hakkama saanud, siis järgmiseks sammuks on noortepassi n-ö füüsilise väljastamine, mis toimub selleks loodud kodulehel www.youthpass.eu. Kodulehele osaleja kohta sisestatud info kantakse tunnistusele, mis luuakse PDF-vormis ja mille saate endale sobival hetkel välja trükkida. Noortepassi on võimalik luua eesti või inglise keeles.

Kõigil noortevahetuses osalenud noortel on õigus saada noortepass, kuid selle saamine ja sellele eelneva analüüsi läbitegemine on projektis osalevale noorele vabatahtlik.

TEKKIS OOTAMATUSI?

Suure tõenäosusega ei lähe kõik nii nagu algselt plaanitud ja projektis tuleb ette muutusi.

Näiteks: te tahate algselt mai algusesse plaanitud noortevahetust läbi viia hoopis mai lõpus, kuna osalejatel on mai alguses palju koolitööd; te soovite lõpparuannet esitada kaks nädalat hiljem, kuna partnerite lennupiletid ei ole veel teieni jõudnud; üks partner hüppas alt ja te tahate ta asendada teise partneriga; taanlasi pidi tulema kaheksa, aga kolm nendest ei saa erinevatel põhjustel tulla; soovite noortevahetusprojekti kestvust 3 nädalat pikendada, kuna järeltegevused võtavad veidi kauem aega, kui algselt sai planeeritud jne.

Sellest ei ole põhimõtteliselt midagi, kuid väga oluline on, et niipea, kui tekib mõni probleem või vajadus midagi muuta, annaksite sellest ka büroole kirjalikult teada. Nii saame vastavalt olukorrale oma seisukoha kujundada.

EMOTSIONE SAI KALLURITÄIS.
KALLAME NEED TEISTELE

LÖÖME LAINEID!

Nüüdseks on teil noortevahetus loodetavasti edukalt selja taga. Hinges kripeldab kindlasti igatsustunne uute sõprade järgi ning samas pulbitsete energiast. Õige koht selle rakendamiseks on jälreltegevuste korraldamine.

Mis on jälreltegevused? Need on ettevõtmised, mille eesmärgiks on muuta projektid koos tulemustega nähtavamaks ja Euroopa Noored programm tuntumaks. Seda kõike hea eesmärgi nimel – et üha rohkem ja rohkem noori teaks programmis osaleda ning saaks sellise õppimiskogemuse võrra rikkamaks nagu teiegi oma grupiga. Andke ka teistele teada, kui vahva asjaga te ise olete hakkama saanud ja näidake, et olete tegijad!

Kuidas seda teha? Korraldage üritusi: fotodega vestlusõhtu noortekeskuses või lihtsalt fotonäitus; näidake omatehtud filmi või kirjutage artikkel kohalikku ajalehte; värskendage pidevalt oma internetilehekülge või avage Euroopa Noored kodukal oma noortevahetuse blogi; teavitage omavalitsust oma projekti tulemustest. Olge loovad – võimalusi on kümneid, kui mitte sadu.

ANNAME ARU VÕI HOOPIS MÕTLEME, KUIDAS LÄKS?

Noortevahetus on möödas, järeltegevused läbi viidud, kätte on jõudnud hetk tehtule tagasi vaatamiseks. Kuidas siis ikkagi läks? Kuidas eesmärgid täidetud said? Mida õppisite? Mis oleks võinud paremini minna? Need on küsimused, mille üle saad nii ise kui ka teiste noortevahetuses osalenud noortega arutleda ja ka lõpparuannet kirjutades mõelda. Lõpparuanne on teie võimalus analüüsida ja kokku võtta seda, kuidas projekt õnnestus.

Lõpparuanne koosneb projekti sisulisi tegevusi ja elluviimist kirjeldavast osast ning finantsosast. Projekti lõpparuanne tuleb grupil esitada 60 päeva jooksul peale projekti lõppu, ent loomulikult võite seda teha ka varem. Lõpparuande esitamine käib sama reegli alusel kui taotluse esitamine – 2- ja 3-poolsete noortevahetuste puhul esitab iga grupp lõpparuande oma riigi büroole. Mitmepoolse, ringleva või naabrusspiirkonnaga tehtud noortevahetuste puhul esitatakse üks lõpparuanne selle riigi büroosse, kuhu esitati noortevahetuse taotlus.

Näide: Projekti tegevused (ettevalmistus) algavad 1. mail, noortevahetus toimub 7. juunist 12. juunini ja kõik projekti tegevused lõppevad 20. augustil (ehk selleks ajaks on kõik maksed sooritatud ning järeltegevused lõpetatud). Lõpparuannet ootame sellisel juhul büroosse hiljemalt 20. oktoobriks.

Noortevahetuse lõpparuande vormi leiate euroopa.noored.ee/aruandevormid

Esitage aruanne kindlasti tähtaegselt, sest sellest sõltub ka teie teise osamakse ajaline laekumine. Konsultant ja raamatupidaja vaatavad lõpparuande läbi, vajadusel võtavad nad teie grupiga ühendust ja kui kõik klapi, siis loetakse projekt lõpetatuks ja pangakontole kantakse ülejäänud kuni 20% toetusest.

Noortevahetus on tehtud, lõpparuanne esitatud, aga midagi justnagu kripeldaks veel hinges... Mõtlete, kuidas teistel noortel, kellega ettevalmistaval koolitusel kohtusite, projekt õnnestus? Tahate neile rääkida, kuidas läks teie grupil? Tahate oma kogemusi jagada või saada tagasisidet oma projekti kohta ka büroolt? Siis tulge analüüsiseminarile! Hoidke end büroo kodulehe abil kursis kuupäevadega, millal seminar toimub. Vihjeks võib öelda, et paar korda aastas!

KOGEMUSED OTSE ELUST*

MTÜ Kungla noortevahetus Ungaris

„Fun Days of Theatre“, osalejad Eestist, Ungarist ja Rootsist

Eelkohtumine toimus juulis Ungaris. Esimene päev kulus tutvumisele, teine päev päevakava täpsustamisele ja ülesannete jagamisele. Kolmandal päeval sõitsime projekti toimumiskohta. Vaatasime üle kooli ruumid, kus tegevusi läbi viia, hostelitoad, pesemisvõimalused, puhketoad, diskosaali, sisehoovi, mänguplatsid, välilava ja proovisime söökla toitu. Viimasel päeval kinnitasime programmi ja jagasime kodutöid. Eelkohtumise suurim väärtus oli kahtlemata koostööpartnerite iseloomuomaduste tundmaõppimine.

Noorteühendus Juventuse mitmepoolne noortevahetus Põltsamaal

„Which is more important – I or us?“, osalejad Eestist, Itaaliast, Rumeeniast, Suurbritanniast ja Portugalist

Peale esimest koosolekut saime üsna pea jälle kokku ning hakkasime mõtlema, kuidas üldse edukalt noortevahetust läbi viia – kogusime eelinfort, rääkisime oma liidriga, arutlesime teema üle. Kirjavahetus projekti koostajate vahel oli väga tihe. Ettevalmistav koolitus Euroopa Noored Eesti büroo poolt, mis korraldati meile enne projekti algust, oli väga kasulik, kuna hakkasime mõtlema paljudele asjadele, millele varem ei mõelnud. Saime küsida, kui tekkis küsimusi ning kuulasime lugusid eelmiste projektide kordaminekutest ning murekohtadest – see mõjus väga julgustavalt.

* Siin ja edaspidi on kommentaare keeleliselt kohendatud, eesmärgina kommentaaride arusaadavust ja mõistetavust parandada.

MTÜ Tartumaa Rahvakultuuri Keskseksi kahepoolne noortevahetus kreeklastega Lõuna-Eestis

„Women and art in Greece and Estonia during the centuries“, osalejad Eestist ja Kreekast

Igal päeval toimusid vastavalt tegevustele ka ringis koostumised, kus igaüks ütles ühe negatiivse ja positiivse asja seoses projektiga – negatiivsete tunnete positiivseks muutmiseks proovisime vastavalt käituda. Kreeklastel on meeolelu paljuski ilmaga seotud, see oli põhiline probleem. Niisiis kasutasime iga kord, kui sadama hakkas ja meie õue pidime minema, päikeseloitsu. See sidus rühma tugevamaks tervikuks. Mõistsime, et tegevuste analüüsimine kogu rühmaga koos on tähtis osa projekti läbiviimisel.

MTÜ Hinokad tegid keskkonna-projekti Põlvamaal

„Life traces after us“, osalejad Eestist ja Lätist

Põnev oli see, et kõik ettekanded ja koolitused, samuti ühised seminarid ja analüüsid programmi ajal toimusid inglise keeles. Töötubades kasutati palju ka vene keelt, noorte omavahelises suhtlemises domineeris inglise-eesti-vene-läti segakeel. Siiski suudeti kõik teemad kõigile arusaadavaks teha ja 10 noortevahetuse päeva jooksul kasvas noorte enesekindlus võõrkeeles suhelda märgatavalt. Noortevahetuse edenedes oli elavnev suhtlemine ja keelebarjäärist ülesaamine silmaga näha.

Kohalikul tasandil tulevad sellised rahvusvahelised projektid hästi esile, sest neid toimub Kanepis harva. Meediakajastus oli laiahaardeline - algas see artikliga, kus kuulutasime noortevahetuse toimumisest, järgnes postkaardi konkurss ja postkaardi valmimisperiood Kanepi Noortekas, siis tuli tähtsündmus ise, kus kutsusime huvilisi meie tehtud Head Tuba ja näitust taaskasutatud asjadest vaatama. Viimane etapp teavituspotsessist kestab tänini, selle käigus tutvustame Kanepi Noorteka külastajatele projekti nii fotoalbumi, plakati kui ka filmilaadse Powerpoint-esitluse abiga.

**NOORTEVAHETUS-
SÕBRAD KOGU ELUKS!**

MTÜ Vabatahtlike Ühing Kilpkonn poolt koordineeritud mitmepoolne noortevahetus

„Soolised stereotüübid eri kultuurides läbi teatri“, osalejad Eestist, Sloveeniast, Itaaliast ning Soomest

Toitlustajalt toitu tellides, oleks võinud nendega täpsemalt menüü läbi arutada. Menüü koostas toitlustaja, kuid selle asemel oleksime võinud selle ise enne projekti läbi arutada ja edastada seejärel soovid toitlustajale.

MTÜ Noorteühendus Life Zone naabruspiirkonnaga tehtud noortevahetus Pärnumaal

„Let´s Recycle Us!“, osalejad Eestist, Itaaliast, Bosnia-Hertsegoviinast ning Horvaatiast

Suhtlesime oma partneritega esialgu internetis, kus peamiseks suhtlusvahenditeks olid e-mailid, msn ja skype, muidugi tegime ka telefonikõnesid. Nende vahendite kasutamine tagas küllaltki efektiivse suhtluse, ideevahetuse ja arutelu noortevahetuse detailide osas. Loomulikult mõistsime ka, et vahetu näost-näkku suhtlus on samuti vajalik – selleks kasutasime ettevalmistavat kohtumist.

Meil oli ka „kultuuride kast“, kuhu igaüks sai noortevahetuse jooksul postitada küsimusi. Viimasel päeval see avati ning kõik kastis olnud küsimused said vastuse. Lisaks viisime läbi erinevaid mängu ja rollimängu, et kultuuridevahelisest õppest rohkem teada saada, sealhulgas käsitlesime ka stereotüüpide ning eelarvamuste teemat.

KOOSTÖÖD ON VÕIMALIK TEHA JÄRGMISTE RIIKIDEGA*

Programmiriigid ehk need riigid, kellega koostöös on Eesti noortel võimalik projekte algatada, on:

Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Liechtenstein, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Suurbritannia, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi ning Ungari

Lisaks nimetatud riikidele on Eesti organisatsioonidel võimalik koostööd teha ka järgmiste nn Euroopa Liidu naabruspiirkondade riikidega:

- Kagu-Euroopa riigid: Albaania, Bosnia-Hertsegoviina, Horvaatia, Kosovo (ÜRO egiidi all), Makedoonia, Serbia, Montenegro,
- Ida-Euroopa ja Kaukaasia riigid: Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Moldova, Ukraina, Valgevene, Venemaa
- Vahemere piirkond: Alžeeria, Egiptus, Iisrael, Jordaania, Liibanon, Maroko, Palestiina omavalitsuse alad (Jordani Läänekallas ning Gaza sektor), Süüria, Tuneesia

Alaprogrammide 2 ning 3.2 raames on võimalik teha Euroopa vabatahtlikku teenistust, noortevahetusi, koolitustegevusi ning võrgustikuprojekte ka teiste maailma riikidega, kellega Euroopa Ühendus on allkirjastanud vastavad noorsoolased lepingud.

*riigid 2009. a. seisuga

NOORTEVAHETUS SAILÄBI

JÄRGHINE PROJEKT ... MÄITEKS NOORTEALGATUS!

Programm Euroopa Noored (i.k Youth in Action) on Euroopa Liidu kodanikuharidusprogramm, mis on mõeldud kõigile 13-30-aastastele noortele. Programmi raames on kõigil noortel võimalik toetust taotleda väga erinevatele tegevusvõimalustele. Programm toetab ka noorsootõtajate ja noortejuhtide rahvusvahelist koostööd.

- Mida nad mõtlevad, rääkides kultuuridevahelisest õppimisest? ...uuri välja noortevahetuses osaledes.
- Pane end proovile, töötades vabatahtlikuna mõnes välisriigis.
- Tee oma hääl kuuldavaks, teostades noorte demokraatiaprojekti või korraldades kohaliku või rahvusvahelise noorteseminari.
- Vii oma ideed ellu kodukohas kohaliku või rahvusvahelise noortealgatuse abil.
- Valmista end ette edasisteks noorteprojektideks – omanda uusi teadmisi mõnel koolitusel, loo kontakte teiste noorsootõtajatega välisriikidest õppevisiidil...

Kõik see on võimalik programmi Euroopa Noored erinevaid alaprogramme kasutades. Ja kõik see saab alguse lennukast ideest ja tugevast tahtmisest ise midagi ära teha!

Programmil on aastas kokku 5 taotlustähtaega:

1. veebruar, 1. aprill, 1. juuni, 1. september, 1. november

Vaata täpsemalt: euroopa.noored.ee

Programmi rakendamist koordineerib Euroopa Noored Eesti büroo, mis on Sihtasutuse Archimedes struktuuriüksus. Lisaks projektide menetlemisele tegeleb büroo taotlejate nõustamisega ja aitab partnerite otsimisel.

ARCHIMEDES
SIHTASUTUS

Haridus- ja Teadusministeerium

